

KÖZÉRDÉK

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI NEMZETI MUNKAPÁRT HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik hetenként kétszer: osztoritőkön és vasárnap.

Előfizetés: egész évre - 12 korona.
fél évre - 6 "
negyed évre - 3 "

Egyes szám ára 12 fillér.

Felelős szerkesztő:
Dr. MÜLLER JENŐ.

Kiadóhivatal: FÖLDES EDE könyvkereskedése Nagyenyed.
Hirdetés ára: □ centiméterenként 6 fillér. Többszöri hirdetés
árkedvezményben részesül.

Nyiltér scra 40 fillér.

Háborus hírek.

Bulgária, Szerbia, Görögország, Montenegró egyfelől, Törökország másfelől mozgósították egész haderejüket s talán csak napok kérdése, hogy a diplomáciai bonyodalmat fegyverrel kell elintézni.

Szomszédunkban talán már ágyuk dörögnek. Nem lehet tudni, néhány nap, sőt esetleg néhány óra múlva nem kell-e fegyverbe állni nekünk is. Azt se lehet tudni, a Balkán nem fogja-e lángba borítani egész Európát...

Ma még sziget vagyunk egy lángtenger fölött. Holnap már a mi házuk is éghet. Emberek százzezreiről lehet szó. Milliárdokat jelentő értékek forognak kockán. Csak az isten tudja, micsoda eshetőségek, micsoda veszedelmek környékeznek...

És Magyarországnak ebben a világörténelmi órában nincs parlamentje!...

A képviselőház ellenzéki pártjai bejárák az országot június negyedikéről szavalni. Támadják a kormányt, a többséget, hogy mért adott a veszélyben lévő hazának katonákat. Fejeket követelnek, Izgatják, lázítják a népet, melynek kockán forog minden érdeke, hogy segítse őket állásokba, hatalomba.

Népgyűlést rendeznek a háboru ellen. Azt akarják elhitetni az országgal, hogy ha háborunk lesz, a kormány okozza azt. Hazudnak rágalmaznak. Négy év előtt ők voltak kormányon. És ők vitték fiainkat háboruba. És annak a háborunak, ha kitört volna, csakugyan a kormány lett volna az oka. Az ő kormányuk!

Most azonban jól tudják, hogy a béke és háboru sorsa nem tőlünk függ. Mi nem fojthatjuk el sem a török nemzet önvédelmi vágyát, sem a többi balkáni nép függetlenségi ösztönét. Ezeknek a szenvedélyeknek előbb-utóbb meg kell mérkőzniük. Halogatuk a mérkőzésüket, ameddig tudtuk. Nem tehetünk róla, ha tovább nem engedik halogatni. Arról sem tehetünk, ha a nagy világtörténelmi forrongás hatalmas hullámai netalán átsapnának hozzánk. A magyar kormány nem állíthatja meg a világ folyását. A magyar kormány csak azt teheti, amit megtett: kellő előrelátással biztosíthatta nemzetét minden eshetőség ellen. Még akkor is, ha egy politikai érdekesoport ebben utját akarná állni.

És ők mégis népgyűléseket hirdetnek a háboru ellen. Mikor ők voltak kormányon, akkor tényleg tőlük függött a háboru. És akkor csinálták a háborut! Most a monar-

chián kívül eső tényezők csinálják. És most ők izgatnak ellene, izgatnak az ellen, hogy a kormány kötelessége szerint megvédi az országot!...

Mi lenne most minden hazafias magyar párt kötelessége. Összeülnei az országgyűlés termében. Megmutatni a világnak a magyar nemzet komolyságát, egységét, lelkesedését, honvédelmi készségét! Odadörögni a világ négy sarka felé, hogy: ne báútsd a magyart! És megtanácskozni mindent, amit a nehéz helyzetben a haza érdeke megkíván!

Meg ha valamelyik pártnak panasza, sérelme van is: el kellene jönnie az ország házába. El kellene mondania igaz panaszát. Szomorú lenne, ha a veszedelem napjaiban se értené meg magyart a magyar.

A kormány megtette kötelességét. Magyarországnak nyugodtan helyt állhat nemzeti és gazdasági érdekeiért. Karunk erős, helyzetünket megszilárdítja az a tudat, hogy nem zsákmányt és vizsályt, hanem a békét és az igazunkat keressük, védjük, oltalmazzuk.

POLITIKAI HIREK.

Ugy látszik, a magyar szövetkezett ellenzék immár el is felejtette, hogy mi fán terem a politikai igazmodás. Mihelyt a kormányról, a munkapárttról, Tisza grófról, a belpolitikai helyzetről beszélnek vagy írnak, — ne adj Isten, hogy egyetlen igaz szó tévedjen az ajkukra vagy a pennájuk alá. Azonkívül, hogy mindennap a mondva csinált koholmányok egész áradatát zudítják a közönség közé, mesteri gonddal ferdítenek el minden eseményt, minden hirt, vagy nyilatkozatot, mely a kormánnyal és pártjával valamely vonatkozásban van. A fontosabb tényektől kezdve a legapróbb inezidensig mindent úgy tálalnak föl, ahogy az a koalíciós gusztusnak és érdekeknek megfelel. A mi pedig sehogysem torzítható, azt egyszerűen elhallgatják.

Nem egy népgyűlési beszédből éppen csak annyi igaz, hogy az ellenzéki szónok ur csakugyan nem szégyelte azt nyilvánosan elmondani. És a koalíciós ujságok belpolitikai híreiből akárhányszor csupán az nem hazugság, hogy a szerkesztőség tényleg megírta és az erőgyomru ellenzéki publikum tényleg bevette azokat.

A koholmányok sokaságában, melyek a félhivatalos könyvnyomatosoknak oly kifogy-

hatatlan munkát adnak, természetesen a Déry Zoltán rágalma vezet. Érdekes megfigyelni, hogy a koalíciós vezérek és hírlapok milyen magatartást tanúsítanak ebben az undorító ügyben. A vezér urak nem vesznek tudomást a dologról és hallgatnak, mint a Tóth Béla dinyéje a fűben. Az ellenzéki lapok szintén süketnek tettetik magukat a perdöntő czáfolatokkal szemben s — két lap kivételével — meg sem emlékeznek róluk. És daczára annak, hogy magának Dérynek utóbbi nyilatkozataiban foglalt beismerése szerint, sem „lopás“, sem „sikasztás“ nem történt és az állam pénzében hiány nincsen, Dérynek pedig semmiféle bizonyítékai nincsenek, — szóval: daczára annak, hogy már le van leplezve a rágalom, az ellenzéki lapok nagyrésze még mindig úgy beszél a négy millió korona eltolvajlásáról, mint megdönthetetlen valóságról.

Pár nap előtt a magyar delegáció hadügyi albizottságában, most pedig az osztrák delegációban határozottan kijelentette Auffenberg hadügyminiszter, hogy az ágyuk bronzcövének aczelésövekkkel való kicserélését sohasem tervezték, erről pedig soha szó nem volt és hogy ő különben is szigoruan tartja magát ahhoz a pénzügyi programhoz, melyet a mai kormányok elődjei az ő elődével 1911-ben 1915-ig terjedő hatálylyal megállapítottak.

Talán még nem felejtette el a közönség, hogy a koalíciós urak és sajtójuk egész nyáron át azzal izgattak, hogy őszszel a delegációnak jelentékeny katonai tulköveteléseket kell megszavaznia és hogy a bronzágyukat mindenesetre ki fogják cserélni aczelágyukkal, a mi egymagában 250—300 millióba fog kerülni.

Minden czáfolat daczára konokul fenntartotta ezeket a koholmányait a koalíció. És most, hogy a tények hazudtolták meg őket, egyszerűen átsiklanak a dolog fölött és... friss hazugságokat eszelnek ki.

A czimer- és jelvény-kérdés rendezésével azt mondották, hogy lesheti a nemzet, a míg az előkészítésből megoldás lesz. Most pedig, hogy a külügyminiszter a delegációban kijelentette, hogy a kiküldött bizottság előkészítő munkája már véget is ért és a végleges döntés nemsokára bekövetkezik, — ezt a fontos nyilatkozatot a szövetkezett ellenzék lapjai részint elsikkasztották, részint most már igen jelentéktelennek minősítik az egész ügyet.

HAAS FÜLÖP és FIAI szőnyeg és butorszövet gyárosok

Nagy választék linoleum, viaszosvászon, szövet és függönyök, roletták és tapétákban. Nagy raktár valódi perzsa szőnyegekben.

Kolozsvár Unió-utca 3 szám. Gyár: Sopron.

Az sem érdektelen, hogy el nem tagadható tényeket miképpen adnak be a publikumnak. Például: Lukács László miniszterelnök a héten Bécsben fogadta a delegációban résztvevő erdélyi részli képviselőket, akik támogatást kértek az erdélyi vízkárosultak számára. A miniszterelnök úgy a maga, mint minisztertertsai nevében kijelentette, hogy a legnagyobb megdöbbenéssel vették tudomást az árvíz pusztításairól. Sürgősen be-kérte — ugymond — és részben már meg is kapta az árvízokozta károokra vonatkozó adatokat és gondja lesz rá, hogy károsultak a lehető legnagyobb mértékben részesüljenek a lami támogatásban.

Ez történt. És hogyan találja ezt föl egy ellenzéki újság? Szóval-szóra így:

„Megdöbbenő — mondja — a miniszterelnök válasza, a miből kiténik, hogy az egész Erdély nagy veszedelméről a kormány eddig semmit sem tudott, s mint minden küldöttségnek, Lukács most is azt a sablonos választ adta, hogy jelentést tetet magának a károkról.”

Igy ferdíti el a miniszterelnök választát a kérdéses újság. Igazán, önkéntelenül fölvetődik a kérdés, hogy nem sajnálnivaló-e az a publikum, melynek a számára lehet így írni és melyet lehet efféle izetlenkedéssel becsapni? . . .

Öt világrész asszonyai.

Írta: Szikra (gróf Teleky Sándorné).

Magyarországon még soha se volt olyan érdekes és tanulságos kongresszus, mint amilyen 1913. június havában Budapesten készült. A nők választójogi világszövetségének VII-ik kongresszusa ez.

Érdekes, mert öt világrész társadalmának színe-javát gyűjti össze fővárosunkba, és tanulságos, mert egészen új látókört van hivatva a magyar társadalom gondolkozásában megnyitni.

A magyar ember ugyanis eddig (tisztelőt a kivételnek!) a nőt csak úgy: — népdal szempontokból tekintette, értékelte. A szerelmes ifju csak muzsikaszó mellett dicsérette „a barna kis lány csókra termett száját”, s őszintén elbusulta magát, ha alkalma jött felsóhajtani, hogy „szép asszonynak jönnek, jó járasú lónak, kar megöregedni. . .”

De már a férj, ha szóval tréfásan is, de akaratban nagyon is komolyan erősítette: „nekem olyan asszony kell, ha beteg is keljen fel, stb. stb. Egész mulatságos szemelvényeket lehetne ilyen dalba kikristályosodott világ, — nem! háztájúezetről összeróni. Mind azt bizonyítani különben, hogy nálunk a nagy átlag felfogásban a nő csak mint szerelmi objectum, mint házi butor, mint szükséges rossz, vagy pedig — jobban mondva tehát — mint családtag bír létjogosultsággal. De zokon veszik tőle, ha eldifferenciázódott egyéni életet mer élni. Ugy tartják helyénvalónak, ha megelégszik „önfeláldozó jó anya; önfeláldozó derék feleség; önfeláldozó gyermeke szüleinek vagy pedig: igénytelen, szorgalmas és háromszor önfeláldozó szegény

rokon marad. Csak az Istenért! ne jusson eszébe önállószkodni! . . .

Akik azonban az 1912-iki kongresszusra jönnek, azok már egytől-egyik tovább mentek követeléseikben, s azt mondják: a nő ha körülményei úgy hozzák, ösztönyszerűleg lesz önfeláldozó, — és: családtag; de kell, hogy egyéb is legyen; még pedig és mindennek előtt: teljes értékű egész ember. Ne csak kötelességtudó, hanem felelősségerzettel, öntudatosan, célirányosan a közérdekeket is átértő, átérző, szolgáló, s így: a tökéletesedés felé törekvő egyén.

Hogy ezt mind a választójoggal reméljük megvalósítani? . . .

— Hát igen.

Mert nem azon mulik, hogy a nőnek nincs választójoga, hanem azon, hogy azt a választójogot megtagadják tőle.

Maradiságból? Csökönnyösségből? Előítéletből? Félelemből? Indolenciából? Irigységből? Bosszúból? vagy rosszul alkalmazott gyámkodásból teszik-e? nem kérdem, de tudom, hogy ma már mesterséges és mesterkelt és azért napról-napra kegyetlenebbé válik az a gát, amit a nők politikai felszabadulása útjába tesznek. Mert mivel lehet felnőtt, iskolát végzett, józan embertől megtagadni azt, hogy hazája törvényeibe — azokba a törvényekbe, melyeket neki is tisztelni kell, melyek adott esetben őt is épen úgy sújtják (bár soha sem védik úgy, mint honfitársait) — ha azokba beleszólást követel? Mivel lehet azt tőle megtagadni? Azzal, csak is azzal, hogy odaütölik, odasorozzák, oda kényszerítik a nőt a hülyék, a gonosztevők és a kiskorúak szegyenecsoportjához . . . És tényleg ez az a gát, amelyet a férfiak valószínűleg hálából mindazért az évszázades hűségért, odaadásért, lelkes bátortásáért, amelyet asszonytól kaptak, — a nő felfelé törekvő haladásának útjára vetnek.

Bizonyára ime az 1897. évi XXXIII. törvénycikk 5-ik szakasza: Az esküdtek jegyzékébe nem vehető fel az, aki nyereségvágból elkövetett büncselekményért volt elítélve, aki hivatalvesztésre, vagy politikai jogai gyakorlatának ideiglenes felfüggesztésére volt elítélve, — aki szabadságvesztés végrehajtása alatt áll, aki ellen bünvizsgálat folyik vagy vád alá van helyezve; aki csőd, gyámság, vagy gondnokság alatt van, aki testi vagy szellemi foglalkozás miatt az esküdt kötelességeit teljesíteni nem képes, — és a nő, bárha a törvényben — előirt minden minősítése meg is van.

Ugyanezen az alapon tagadják meg tőle a választói jogot is.

Amit e paragrafus mellé mint indokolást felhozunk, — hogy: „az asszonyt elhanyagolná gyermekeit, ha (öt évben egyszer, egy napra!) elmenne szavazni”, vagy hogy: „a választójog végeredményben vallástalan-ságra tanítaná őt” — avagy (ez a legcsodabograsabb!) hogy: „a választói jog egyértelmű nála a szabad szerelemmel” . . . ezeket úgy hiszem egytől-egyig csak mint curiósumot érdemes meg is említeni. — Tehát, nem e mende-mondák ellen, hanem a fentebb idézett paragrafus ellen kell küzdünk.

Mert nem igaz, hogy a nő — eo ipso, már neménél fogva — olyan veszedelmes,

mint a gonosztevő, olyan ostoba, mint a kretin és olyan megbizhatatlan, mint a kiskorú (vagy kiskorúsított).

Nem igaz.

De, ha igaz, akkor miért szenvedjen el épen olyan eibirálást, épen olyan bűnhődést, épen olyan semmibevételt és épen olyan „kordába tartást”, mint azok? Akkor arra kongresszusra jönnek, egytől-egyik belátják, hogyha ez így is volt eddig, — nem lehet így ezután, mert a nő is kinőtt a kiskorúsággal járó kényszerek alól, épen úgy, mint ahogy annak idején a rabszolga és a jobbágy kinőtt. — Akiket azon a kongresszuson látni fogunk a Zelma Lagerlöfök, az Olive Schreinernek, a Mme Curieket fényes bizonyosságai annak, hogy a nő követelheti mindazokat a jogokat, melyek az egész embert megilletik.

Ezek között a jogok között első helyen áll, tulajdonképpen a kulcsa valamennyinek, a választói jog.

Ezért küzdünk érte; és e küzdelmünk eddigi eredményeiről fog az 1913-iki kongresszus beszámolni. De szóban fognak ott jönni mindama kérdések, melyeknek megvalósítását akkorra reméljük, ha a törvények készítéséhez joga lesz az asszonynak is tanácsal, munkával, eszmével és eredményeiből hozzájárulni. Tehát szóba fog jönni mindaz, ami az asszony és gyermek sorsát érinti. Anya és gyermekvédelem, az izárfosság elleni küzdelem, a fehér rabszolgaság égető kérdése, a női munkabér szabályozása stb. stb. Ezért nem kétlem, hogy a kongresszus még azokat is érdekelheti, — és kell, hogy érdekelje, — a kik a nők választójogát ellenzik vagy nem foglalkoznak vele. De még más okból is kell, hogy a magyar társadalom a kongresszusról érdeklődjék, az, hogy több ezer idegen jó ez alkalommal hazánkba.

Hogy azt megösmérje, hogy azt megszeresse: tölünk függ!

Ha a magyar társadalom mellénk áll és azt mondja: „A magyar vendégszeretet mindnyájunk erénye; aki tisztességes ember hazánk határát átlépi, — bár mi járatban van is — az mindnyájunk szívesen látott vendége . . . akkor a kongresszus oly fényesen fog sikerülni, amihez hasonlót még soha sem látott a világ.

És olyannak is kell annak lennie, hogy mindnyáján büszkének lehessünk magyar mi-voltunkra.

De, hogy ez így legyen, ahhoz az erkölcsi támogatás mellett anyagi támogatásra is van szüksége; mert hiszen nyilvánvaló, hogy annyi vendéget tisztességgel ellátni, tenger pénzbe kerül. (Igaz, hogy óriási összeget fog kitenni, — a mi költségeink százszorosát is az, a mit az a több ezer ember hazánkban elkölt.) Ezért nagyon kérek mindenkit, aki e sorokat olvassa, hogy bármilyen állásponton legyen is a női választójoggal szemben, — nemzeti renoméink érdekében legyenek segítségünkre! Adjanak. Gyűjtsenek! Filléreket, koronákat! Ahogy jó. Ahogy lehet. Ahogy bárki is könnyen teheti, adhatja. Csak egy kis jóakarattal, csak egy kis megértéssel, — és máris óriási lépéssel visszük előbbre ügyünket. És ugye meghallgatnak?

„Jungsram“-féle fémszálas izzók

 október 1-től 1.60 koronáért kapható.

Adnak? Sikerül a kongresszus? Hogyne sikerülne, mikor annyi asszony akarja? Amit pedig asszony akar, azt Isten is akarja.

(Adományok gróf Teleki Sándorné ömeltósága Uj-tátrafűred, szikraház címére küldendők.)

HIREK.

— **Államsegély az erdélyrészi árvizkárosultaknak.** A delegáció e heti ülészése alatt, a delegációnak erdélyrészi tagjai tisztelegtek Lukács László miniszterelnöknel és kormánytámogatást kértek tőle az erdélyi árvizkárosultak részére. A miniszterelnök kijelentette, hogy az árviz okozta károk nagyságát és a lakosság nehéz anyagi helyzetét ismeri, megígérte a kormány támogatását és mielőbb államsegélyvel segítik az árvizkárosultakat.

— **Képviselői beszámoló.** Dr. Szász Pal orsz. gyűl. képviselő f. hó 6-án Zalatnán fogja érdeklődéssel várt beszámolóját megtartani, melyre ugy képviselőtársai, valamint a megyei nemzeti munkapárt tagjai közül számosan fogják elkísérni.

— **Bod Péter harangja.** Magyarigenben az elmúlt vasárnap lefolyt Bod Péter emléktünnepéssel kapcsolatban dr. Bagarus András 1400 korona alapítványt tett le azzal a feltétellel, hogy az addig kamatoztassék, míg Bod Péter emlékére egy ezer kilógramos harangot vehetnek. A harangnak „Bod Péter harangja” legyen a neve és minden évben Bod Péter halálának évfordulóján reggel, délben, este negyedóra hozszozat meghuzaudó.

— **Hivatalos lapból.** A pénzügyminiszter Nemes Jenő balázsfalvi adótisztet ellenőrré, Gál Balázs gyakornokot adótisztté nevezte ki.

— **A Maros hajózhatóvá tétele** érdekében a kolozsvári és a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamarák mozgalmat kezdeményeztek. Felhívják az összes érdekelt törvényhatóságokat, a Maros menti vállalatokat és gyárakat, hogy tegyék magukévá az eszmét és a kellő adatgyűjtés után a kormánytól a szükséges lépéseket megtehessek. A Marost Szászrégentől tervezik hajózássá a Tiszáig.

— **Az új állami polgári leányiskola** építésére a vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszteriumban szeptember 28-án tartották meg a versenytárgyalást. Ajánlatot tettek az összmunkákra: Kocsis Lajos (Arad) 238,121-36, Steiner József 232,323-52, Riesz Emil 243,509-14, Kerekes és Müller (Szászrégen) 225,624-95, Bakó Károly (Nagyenyed) 238,696-06 koronával. A különböző részletmunkákra még 22-en tettek ajánlatot nagyobbára fővárosi cégek. Döntés még nem történt. A terveket Novák Imre budapesti műépítész készítette.

— **Köszönetnyilvánítás.** Böjthe Kálmán balázsfalvi főszolgabíró ur a nagyenyedi szegény tanulókat segélyező kör javára, mint

tag, száz koronát küldvén, ezért hálás köszönetemet nyilvánítom. Török Bertalanné elnök.

— **Egy geológus kalandja.** Olhms Frigyes berlini geológus, a porosz földtani intézet küldetésében Zalatnára utazott, hogy az almásbányászati aranybányákat tanulmányozza. A geológus hivatalos küldetéséről nem értesítette sem a hatóságot, sem pedig a bányagazgatóságot és a hét elején engedelm nélkül egyszerűen lement a tekerői kénkovand bányába. A bányagazgatóság a csendőrséghez fordult, a mely letartóztatta. A geológus igazolta magát, mire szabadon bocsátották.

— **A nagyenyedi járásbirósági épület** építésével a gyulafehérvári törvényszék elnöke Bakó Károly nagyenyedi építő mestert bízta meg július 10-én megtartott versenytárgyaláson benyújtott 129,968 kor. ajánlata alapján. — A balázsfalvi járásbiróság és fogház 150,000 korona összeggel épül.

— **Ítélet a május 23-iki lázadók ügyében.** A budapesti kir. törvényszék 3 napos tárgyalás után e hó 2-án mondott ítéletet a májusi lázadók első csoportja felett. Az ítélet szerint, melynek kihirdetése tovább tartott egy óránál, a bíróság 18 vádlottat négy naptól nyolcz hónapig terjedő, kisebb-nagyobb időtartamu börtönbüntetésre ítél. Legsúlyosabban büntettek egy Jersicz József nevű embert, kit magánosok elleni erőszak és lopás büntette miatt három évi fegyházra ítélték. A vádlottak egy része nem jelent meg ezekre vonatkozólag nem döntött a bíróság.

— **Birói talár.** A közel jövőben a bírósági tárgyalásoknak szokatlan, ünnepiesebb és fölemelőbb külsőt ad az a reform, melyet az igazságügyminisztérium készül megvalósítani. A bírók, ügyvédek tárgyalásokon, úgy mint Angol- és Németországban, talárt és főveget fognak viselni. Az Iparművészeti Társulat pályázatot irt ki magyar motívumos tervek készítésére, s így a talár és főveg művészies kivitelű lesz.

* **Kérdezze meg házi orvosát,** hogy nem-e akkor cselekszik legokosabban, ha már szappant vásárol, hogy csak a Kolozsvári Heinrich-féle Szent László fertőtelenítő pipere szappant veszi. Megóv minden ragályos betegségtől.

* **Hálószobák réme,** a poloskák kiirtása eddig a lehetetlen dolog közé tartozott. Mióta azonban a „Löcherer Cimexin” történetek próbák, beigazolódott, hogy a Cimexin hatása folytán a peték rögtön kiszáradnak és többé ki nem kelnek. A Cimexin mindenütt használható, szövetet, butort, falat vagy festést nem piszkít; nyomot, vagy foltot nem hagy. Moly ellen egyedül biztos szer. Kapható: U. Kovács József örökösök gyógyszerésztárában Nagyenyeden és a készítőnél: Löcherer Gyula gyógyszerésztárában Bártfán. 64—19

HIRDETÉSEKET legutányosabban felvesz lapunk kiadóhivatala.

SZINHÁZ.

Szardán Budai Ilonka, a társulat kedvelt primadonnájának első jutalomjátéka volt A muzsikusz leány. A nézőtér egészen megtelt, meleg ünnepeletetésben részeseült Budai Ilonka kiváló játékaért. Volt virág, emléktárgy és sok taps, kihívás. Rászolgált az általános elismerésre ez estén és az idény valamennyi felléptében.

Csütörtökön Makay Elemér az Eleven ördögöt választotta jutalomjátékául. Most az egyszer rossz humort csinált választásával; sanjáltuk, hogy e szerepében nem fejthette ki sokoldalú tehetségét.

Pénteken A papa vigjátékot játszották. Ez is jutalomelődás volt, Tompa Irmáé. Pár heti betegség után lépett fel először és rokonszenvesen üdvözölte őt a közönség. A valóságos színészvér, az apja lánya, látsszik biztos játékában. E szép vigjáték sikere az ő, édes apja és Tallián László érdeme, valamint a kis Farkasé és Makayé.

Ma, vasárnap délután az aradi vértanúk emlékére ifjúsági diszeloádásul Bukowa székelyek hóhéra kerül színre. Este az Asszonyfaló cz. operettet játszóak bucsuzásul. És hétfőn távoznak színészeink, a magyar színészet érdemes tagjai. Tőlünk Fogarasra mennek.

Öt hetet töltött Tompa Kálmán szingazgató társulata városunkban. A színészetért lelkesedő, derék igazgatót társulatának minden tagja hasonló kedvvel támogatta. Ezt a jó előadások igazolták. A mi közönségünk az eddigi idényeknél szokatlanul nagyobb mértékben pártolta törekvésüket. Ez bizonyára serkentőleg hatott a társulatra, látván az elismerés anyagi oldalát is. Természetesen tartjuk szinpártoló közönségünk aldozatköszönetét, ha arra érdemes társulat játékát látja.

Színészeinknek kívánjuk, hogy tehetségüket ambícióval fejlessék, így másutt is és mi is szivesen mondjuk — Isten velük a visszontlátásra!

KÖZGAZDASÁG.

Tehén és üsződíjazás.

A magyar királyi földművelésügyi miniszterium az Alsófehérvármegyei gazdasági egyesület részére tehén és üsződíjazásra 2500 korona államsegélyt utalványozott.

Ezen összeg felhasználásával a gazdasági egyesület 7 községben fog tehén- és üsződíjazásokat rendezni:

1. 1912. évi október 20-án Abrudbányán Incze Antal polgármester elnökle mellett 250 korona,

2. 1912. évi október 21-én Zalatnán Csuka Demokos elnökle mellett 250 korona,

3. 1912. október 27-én M.-bükksőn br. Kemény Simon elnökle mellett 1000 kor.

MŰTRÁGYÁT (16% kálimsuperphosphat)

Állandóan raktáron tart **WINKLER JÁNOS, Nagyenyeden.**

4. 1912. évi november 3-án Alvinczen Szalanczy Jenő elnökle mellett 250 korona,
5. 1912. évi november 10-én Balázsfalván Tuzson Gyárfás elnökle mellett 250 korona,
6. 1912. évi november 17-én Tóvisen Vincze Miksa közgazdasági előadó elnökle mellett 250 korona és
7. 1912. évi november 24-én Magyarlapádon gróf Bussell Henrik elnökle mellett 250 korona szetosztásával.

Ezen díjazások remélhetőleg úgy mint a múlt években is jó sikerrel fognak megtartani. Az első két helyen kizárólag nyugati, míg a többi helyeken kizárólag magyar erdélyi fajtájú egyedek lesznek díjazva.

A könyvpiacon szenzációja!

Két hét alatt 45 000 példány fogyott el!

A Háztartás Könyvtára

Kipróbált receptek.

Szerkeszti: Küirthy Emilné.

1. Hus- és bőjt levesek
2. Levesbe való tészták és mellékételek
3. Különféle előételek
4. Tojás ételek
5. Marha, borjú- és sertés húsból készült ételek
6. Szárnyasok és szárnyas vadak
7. Nyul-, őz- és egyéb vadusok
8. Halak elkészítése
9. Különféle főzelékek
10. Gyúrott és kifőtt tészták
11. Élesztős tészták és rétesfélék
12. Torták könyve
13. Sós és édes mártások
14. Édességek és cukorkák
15. Apró sütemények
16. Különféle italok
17. Jóízű kenyérsütés
18. Fagyalok, kocsányok, krémek
19. Gyümölcs-befőzés
20. Zöldség, uborka stb. eltartása

Egy-egy kötet ára csak 20 fillér.

Megrendelésnél elegendő a számok közlése. Egyes kötetek megrendelésénél 5 fillér portóra küldendő. Mind a 20 kötet ára bérmentve 4 korona. Szétküldés csak a pénz előlege beküldése ellenében.

"Háztartás" Kladóhivatala, Budapest Eötvös-u. 36.

huzott drótszállal.

Törhetetlen!

Magyar
Siemens-Schuckert-művek

Budapest, VI, Teréz-körút 36.

299 1-5

3853-1912. tkvi sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagyenyedi kir. járásbíró, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Garda Kálmán ügyvéd által képviselt kir. kincstar végrehajtónak Krisztea Vasília, Krisztea Tódora férj. Ávrámuez Juánné, Krisztea Mária, Onca Ignáczné és kiskori Krisztea Anika, kisk. Krisztea Zsuzsanna kisgyógytáki lakosok végrehajtást szenvedők elleni végrehajtási ügyében a végrehajtási árverés 73 kor. 12 fill. tőke, ennek 5% kamata,

eddig összesen megállapított 28 korona 60 fill. per- és végrehajtási költség, valamint ezen árverési kérésért ezáltal megállapított 20 kor. és a még felmerülő költség kielégítése végett az 1881. LX. t.-ez. 144. §-a alapján és 146. § értelmében a gyulafehérvári kir. törvényszék területén és a nagyenyedi kir. járásbíró területére eső a kisgyógytáki 93 sz. tkjvben A + 1-9. rsz. a foglalt ingatlanokból végrehajtást szenvedett Krisztea Vasília, Krisztea Tódora férj Ávrámuez Juánné, Krisztea Mária, Onca Ignáczné, kisk. Anika és kisk. Krisztea Zsuzsannát megillető jutalékokra az 1. rsz. 349. hrsz. sz. alatti 21 kor., 2. rsz. 459/1 hrsz. sz. alatti 19 kor., 3. rsz. 478., 479. hrsz. sz. alatti 355 kor., 4. rsz. 495., 496. hrsz. sz. alatti 14 kor., 5. rsz. 519 hrsz. sz. alatti 5 kor., 6. rsz. 522/2. hrsz. sz. a. 5 kor., 7. rsz. 525. hrsz. sz. a. 7 kor., 8. rsz. 536/1. hrsz. a. 8 kor., 9. rsz. 588. hrsz. sz. a. 11 kor., — A 178. sz. tkjvben A + 12. rsz. alatt foglalt ingatlanokból fentirt végrehajtást szenvedettek megillető jutalékokra, a C. 1. a. Kótora Paraszka javára bekebelezett kikötmények fentartásával, még pedig a 1. rsz. 438-445. hrsz. alatt 74 kor., a 2. rsz. 692., 693. hrsz. sz. alatt 18 kor., — a 183. sz. tkjvben A + 1. rsz. 664-676. hrsz. sz. alatt foglalt ingatlanokból fentirt végrehajtást szenvedettek megillető jutalékokra 19 kor., A 184. sz. tkjvben A + 1. rsz. 694-711. hrsz. sz. a. foglalt ingatlanokból fentirt végrehajtást szenvedettek megillető jutalékokra 22 K, — a 208. sz. tkjvben A + 1. rsz. 1279-1281. hrsz. sz. a. foglalt ingatlanokból fentirt végrehajtást szenvedettek megillető jutalékokra 21 kor., — és a 221. sz. tkjvben A + 1. rsz. 1414., 1418. hrsz. sz. a. foglalt ingatlanokból fentirt végrehajtást szenvedettek megillető jutalékok 51 kor., összesen 650 koronában megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

1. A fennebb megjelölt ingatlanok az 1912. évi október hó 28-ik napján délelőtt 9 órakor Kisgyógytáki községkormányánál tartandó nyilvános árverésen a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron el nem adatnak.

2. Árverezni szándékozik az 1908. évi XLI. t.-ez. 21. §-ában említett kivételével tartoznak az ingatlanok kikiáltási árának 10 %-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. törvényezik 42. §-ában jelzett árfolyammal számított óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy annak az 1881. évi LX. t.-ez. 170. § értelmében a bíróságnál bírói letétbe történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű letéti elismervényt átszolgáltatni.

3. Vevő köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékaig kiegészíteni, mert ellenesetben az árverés az 1908. évi XLI. t.-ez. 25. §-a értelmében fog folytatni.

A kir. járásbíró, mint tkvi hatóság.
Nagyenyeden, 1912. évi június hó 20-án.

Dr. Bottlik István,

A kiadvány hitelül: kir. jbró.
Kaba János, tkkvezető. 295 1-1

Sakkozók figyelmébe!

A Modern Sakk.

Szerkesztette és írta: Balla Zoltán.

Ára 4 korona.

A 240 oldalas munka magában foglalja a modern sakkozás alapelveit s a teljes új elméletet. Kezdezőknek, kik a sakkozás rejtelmeiben óhajtanak betekinteni, a legjobban ajánlható. Iskolai, gazda- és népkönyvtárakból sehol se hiányoznak. A sakk oktatás és szórakoztatás a jó sakk könyv még a laikusoknak is nagyon tanulságos.

Kapható a BUDAPESTI HIRLAP könyv-kladóhivatalában és minden könyvesboltban.

3685-1912. tkvi sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagyenyedi kir. jbróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Müller Jenő ügyvéd által képviselt Czirlea Kelemen végrehajtónak Mihaila Számfló a cselnai lakos végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási

ügyében a végrehajtási árverés 27 kor. 70 fill. költség, valamint ezen árverési kérésért ezáltal megállapított 15 kor. és a még felmerülő költség kielégítése végett az 1881. LX t.-ez. 144. §. alapján és a 146. § értelmében a gyulafehérvári kir. törvényszék területén levő és a nagyenyedi kir. járásbíró kerületére eső a Cselnai 8. sz. tkjvben A + 6-8., 10., 11., 14-17. rsz. a foglalt ingatlanokból B 9. a. Mihaila Számflóra Medrea Vasziánát megillető jutalékokra mégpedig a 6. rsz. 701. hrsz. sz. a. 118 kor., a 7. rsz. 1240., 1241. hrsz. sz. alatti 49 K, a 8. rsz. 2000. hrsz. sz. alatti 30 kor., a 10. rsz. 2135. hrsz. sz. a. 27 kor., a 11. rsz. 2150. hrsz. sz. a. 32 kor., a 14. rsz. 2655. b. hrsz. sz. a. 14 kor., 15. rsz. 2911/1. hrsz. sz. a. 26 kor., a 16. rsz. alatti közös legelőbéli illetményből jutaléka 2 kor., és a 17. rsz. a közös erdőbéli illetményből jutaléka 1 kor., — 205. sz. tkjvben A + 1-B. rsz. a. foglalt ingatlanból ugyanannak jutaléka a C. 3. a. Mihaila Andronikné Flóra Mária javára bekebelezett hasznélvezeti jog fentartásával még pedig az 1. rsz. 390., 391. hrsz. sz. alatti 300 kor., a 2. rsz. a közös legelőbéli illetményből jutaléka 3 kor., és a 3. rsz. a. közös erdőbéli illetményből jutaléka 1 kor., — a 416. sz. tkjvben A + 1. rsz. 1615. hrsz. sz. a. foglalt nevezett végrehajtást szenvedett tulajdonánál fölvevő ingatlanra 20 kor., és a 767. sz. tkjvben A + 1. rsz. 2524. hrsz. sz. a. foglalt ingatlanból ugyanannak jutalékára 49 kor., összesen 672 koronában megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

1. A fennebb megjelölt ingatlanok az 1912. évi október hó 29-ik napján délelőtt 9 órakor a Czelna községkormányánál tartandó nyilvános árverésen a hirdetményben körülirt ingatlanok a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron el nem adatnak.

2. Árverezni szándékozik az 1908. évi XLI. t.-ez. 21. §-ában említett kivételével tartoznak az ingatlanok kikiáltási árának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvényezik 42. §. ban jelzett árfolyammal számított óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy annak az 1881. évi LX. t.-ez. 170 §-a értelmében a bánatpénznek csak a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

3. Vevő köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékaig kiegészíteni, — mert ellenesetben az árverés az 1908. évi XLI. t.-ez. 25. §-a értelmében fog folytatni.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.
Nagyenyeden, 1912. évi június hó 11-én.

Dr. Bottlik István,

A kiadvány hitelül: kir. járásbíró.
Kaba János, tkkvezető. 254 1-1

FOGORVOS

Perl József

:-: American Dentist :-:

Nagyenyedre vissza jött, hogy a megkezdett munkáit bevégezze.

Miután rövid ideig tartózkodik városunkban, kéri az igen tisztelt közönséget, hogy sziveskedjenek szükségleteikkel mielőbb felkeresni.

Rendel: Szeidl-szálloda 8. számú szobában d. e. 9-12-, és d. u. 2-5 óráig.

298 1-

LEGJOBB AJÁNDÉK

a tartós és olcsó

hazai szóttésáru

Arjegyeket ingyen és bérmentve küld:

LINGNER szövőgyára NAGYENYED

2110—1912. sz.

Pályázati hirdetés.

A szabályszerűen elfogadott lemondás következtében végleg megürült és évi 1000 korona, 200 korona lakbérrel és 100 korona fuvar- és napidij átalánnyal rendszeresített és marhalevel kezeléssel is összekötött **Borobenedeki köraljegyzi** állásra ezennel pályázatot hirdetek, és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szükséges minősítési okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket a fennálló szabályok szerint előírt uton hozzám **1912 évi október hó 25-ig** multhatlanul adják be.

A választás napját később fogom kitűzni.
Tövis, 1912. szeptember hó 30-án.

296 2—3 **Dr. Tókos Géza**, fűszolgabíróA t. közönség
figyelmébe!

Van szerencsém a t. közönség
szives tudomására hozni, hogy
a 18 év óta fennálló

mézeskalácsos

üzletemet a **valódi székely és tordai pogácsa** sütéssel is kibővíttem. Minden héten **frissen kapható** a város háza és kollégium köztti árusítóban és Tövis-utcai üzletemben. Ajánlom továbbá a többi ismert és újabb **mézeskalács különlegességeket**.

287 2—3 **Albrechtovich Antalné.**

ALMA

első minőségű, válogatott a legjobb fajtákból, három méter-mázsa eladó. Hogy hol? megmondja a kiadóhivatal.

Egy nagy szoba

külön bejárattal, **esetleg butorozva** (világítás és fűtéssel) **azonnal kiadó** Kovács Gyula-utczában épült új házban. Értekezhetni: **Bresztowszky Károly**, vagy **Földes Ede** urnál.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságu Portland-Cementet ajánl olesó áron a

PORTLAND-CEMENT-gyár Kugler és Társai

Brassóban.

Itt helyben kapható **Klemm Pál** cégnél Szentkirály-utca 128.

"Kollarit" bőrlemez

kaucsuk compositióval bevont ruganyos, viharbiztos és időálló szagtalan fedéllemez.

A jelenkor legjobb tetőfedőlemeze.

VÉGTELENŰL TARTÓS.

Régi zsindely-tetők átfedésére kiválóan alkalmas. Sem mázolni, sem mészlével bevonnai nem kell.

Kapható:

SGHOPPELT és BAUER
vaskereskedőknél
NAGYENYED.

270 3—15 v

Biró Lajos, Bródi Sándor, Herczeg Ferencz, Kendi Géza, Kóbor Tamás, Kozma Andor

az írók és ujságírók színe-java írják

a legjobban szerkesztett, teljesen független, legelterjedtebb és legnagyobb magyar napi lapot

Az Ujság-ot!

Vasárnap: „Asszony”, „Gyermek”, „Automobil” és „Sport” melléklet.

Felelős szerkesztő: **Gajári Ödön.**

Szerkesztő-társ: **Dr. Agai Béla.**

Előfizetési árak:

Egy évre K 28.—
Félévre „ 14.—
Negyed évre „ 7.—
Egy hónapra „ 2.—

„Az Ujság” terjedelme rendszeren 32—36—40 oldal.
Vasár- és ünnepnapokon 80—100—200—280 oldal.

Megrendelő cím:
AZ UJSÁG kiadóhivatala
Budapest, VII. Rákóczi-ut 54. szám.

Egyes példány ára ünnep- és vasárnapokon egyformán 10 fillér.

Óh jaj!

KÖHÖGÉS, REKEDTSÉG

és elnyálgasodás ellen
gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái

Megfojt ez az átkozott köhögés.

Egger-mellpasztilla csak hamar meggyógyított.

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 és 2 K.
Próbadoboz 50 fill.

Kapható gyógytárakban és drogériákban.

Fő- és szétküldési raktár: **Dr. EGGER LEÓ** és **EGGER I.** Budapest, VI., Révai-u. 12.

Kapható: Nagyenyeden: **U. Kovács József** és **Schuller Viktor** gyógytárában.

Gyulafehérvárt: **Fröllich Oszkár**, **Vlád Virgil** és **Vértes Miklós** gyógytárában.

TÖBB PÉNZE

akkor lesz, ha nélkülözhetetlen, ocsó és
tartós szőttesárukat

csak a
nagyenyedi szővőgyárból

Vesz.
Árjegyzék ingyen küldetk.

Cserépkályhákat és takaréktűzhelyeket

hazai valamint külföldi gyártmányukat gyorsan és pontosan elkészítik meg rendelés szerint. Átrakásokat, javításokat és e szakmába vágó munkákat elvállalok jutányos árak mellett.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri tisztelettel

ifj. Biró János, kályhás

243 6— Nagyenyed, Tóth-u. 63 szám

Elsőrangú szabás és munka!

Értesítés!

Van szerencsém tisztelettel becses figyelmét a városi és vidéki uri közönségnek felhívni, hogy külföldi utamról haza érkeztem, melyen bevásárlásaimat eszközöltem.

Elvállalok a legújabb divat szerint legkényesebb igényeknek megfelelő felső kabátokat, szalonyöltönyöket, angol, sacó és skót öltönyöket.

Angol öltönyöket már 60 kor, feljebb is, kedvező fizetési feltételek mellett is.

Dus választék őszi és téli angol, francia és hazai szövetekben, melyekből állandó nagy raktárt tartok.

N. é. uri közönség nagybecsű pártfogását kérve,

vagyok alázatos szolgálója

GERO L., uri szabó.

254 6— Nagyenyed, Fötér.

Gyászruhákat 24 óra alatt készítek!

TISZTÁN

és világosan úgy kérje és fogadja el, ha szappant vesz, hogy

KOLOZSVÁRI
(HEINRICH-féle)

Glycerin szappan

Tojás „

175 5— Mandula „

Márvány „

A kolozsvári gyógyszer-gyár azért lett világhírű, mert a legdrágább és teljesen ártalmatlan anyagból készíti szappanait.

Kút és vasbeton átereszek készítése.

Elvállalok és legrövidebb időn belül elkészítek minden méretű vasbeton gyűrűből előállított kutakat oldal vízfolyással, valamint vasbeton átereszeket a legolcsóbb árban.

A vasbeton gyűrűket a helyszínén saját magam gyártom legszilárdabb cement keverékből. A víz feltétlen tisztább, jobb és hidegebb mint minden másfajta kutakban. Általam készített kutakért a legmesszebbmenő jótállást vállalok.

Igen tisztelt építőfeleim, hogy **kényelmesebben juthassanak vasbeton kutakhoz, csekély havi részletfizetés mellett is elvállalom.**

Megrendelés és felvilágosításokért kérem **Benyovics Mór** fakeskedő irodájába fordulni bármely időben.

Költségvetéssel a helyszínen
díjmentesen szolgálók.

144 23—25

Tisztelettel

ifj. Székely János
Nagyenyed.

Hirdetéseket

legjutányosabban felvesz lapunk kiadóhivatala.

GÉPOLAJ!

Értesítés! Legközelebb üzembe jön

Amerikai rendszerű gépolajgyáram.

E nemben s ily módon

legelső az egész ország területén.

Mindenfajta gép- és henger-olaj minden minőségben.

BENZIN fogyasztók

figyelmét ezúton vagyok bátor újonnan épített s a modern technika legújabb vívmányainak megismerésére felhívni. Ezen célból felszerelték a legújabb **benzinrektifikáción-ra** készülték segítségével legelső minőségű finomított és kétszer tisztított, **motorbenzint, automobilbenzint, folttisztítóbenezint** több minőségben, teljesen szagtalanul, gyógytári célokra is, továbbá **gazolint** (világítási célokra), **hidrúrt** (gázfejlesztésre), **szarmentes benzint** és **terpentinpótlékot** gyárthatok, mely elsőrendű termékeimet mérsékelt áron, pontos és gyors kiszolgálás mellett ajánlom tisztelt vevőimnek. — Legfinomabb **király- és szalonpétroleum!** Mindennemű ásványolajtermékek; **motorhajtó olajak, mozdonyfűtő- és gépkenő-olajak!** — **Tűzelő olajak!** —

BARUCH JEREMIAS
kőolajfinomítógyára Maros-Vásárhely.

forduljn minden érdeklődő,
ki sulyt fektet elsőrendű fajtisza anyagra

NAGYENYED-re
Alsófehér m.

Gyümölcsfacsemeték
sátányfák, díszcserjék, tülevelűek, kertfenővények,
bogyógyümölcsök stb.

Szőlőoltványok elsőrendű
áru
európai és amerikai sima és gyökeros vesszők.
(Oktató díszárjegyzék kívánatra ingyen)

FISCHER és Társai
faiskolák és szőlőoltványtelepek.